

Epilepsie

en inentingen bij kinderen

Enkele algemene adviezen

- Geef geen inenting als uw kind voor een korte periode ernstig ziek is. Ditzelfde geldt in zeldzame gevallen als uw kind allergisch is voor bepaalde eiwitten.
- Bij een kind met (het vermoeden van) epilepsie is het soms verstandig pas te vaccineren als uw kind goed reageert op de anti-epileptische medicijnen.
- Overleg in bovenstaande gevallen altijd met uw huisarts, specialist of consultatiebureau. Zij kunnen samen met u een goede afweging maken tussen uitstellen van de inenting en het risico op bijvoorbeeld een kinkhoestinfectie.
- Bereid u voor op eventueel snel hoog oplopende koorts. Deze kan meteen ontstaan na een DKTP-vaccinatie of na vijf tot tien dagen na een BMR-vaccinatie:
 - Zorg dat u paracetamol-zetpillen in huis hebt die u bij snel oplopende temperatuur (boven de 38°C) zelf kunt geven. Overleg met het consultatiebureau, uw huisarts of apotheek welke dosering uw kind mag hebben en hoe vaak u deze mag toedienen.
 - Vraag uw huisarts uit voorzorg om rectiolen als uw kind eerder een koortsstuip heeft gehad. Rectiolen zijn kleine tubes met een vloeistof met diazepam (Stesolid), die u zelf via de anus in de darm spuit om stuipen te onderdrukken.
- Zorg ervoor dat uw kind met koorts bij het in bed leggen niet te warm is gekleed of te warm wordt toegedekt.
- U kunt uw kind eventueel iets afkoelen door het in een lauw badje te baden.
- Waarschuw uw huisarts als:
 - de koorts oploopt tot boven de 40°C;
 - uw kind suf of slap wordt.

- Bel 112 of uw huisarts als de koortsstuip langer dan tien minuten duurt of de koortsstuip na vijftien minuten niet over is als u een rectiole hebt toegediend.
- Bespreek met uw huisarts of arts van het consultatiebureau wanneer uw kind de inenting moet 'inhalen' als uw kind het normale vaccinatieschema niet heeft kunnen volgen of destijds in het buitenland verbleef.

Informatiemateriaal

Het Nationaal Epilepsie Fonds geeft voorlichting over epilepsie. Mondeling of via een groot assortiment folders, brochures, boekjes, videobanden en andere hulpmiddelen. Kijk voor het assortiment op www.epilepsie.nl of bel de Epilepsie Infolijn 0900-821 24 11 (10 cent per minuut).

Epilepsie Vereniging Nederland (EVN)

De EVN is de landelijk patiëntenbelangenvereniging voor mensen met epilepsie en hun directbetrokkenen, telefoon 0318-672 772 • www.epilepsievereniging.nl.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

De minister van VWS is verantwoordelijk voor het Rijksvaccinatieprogramma (zie ook www.minvws.nl).

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

Het RIVM doet onderzoek naar en geeft voorlichting over onder meer het Rijksvaccinatieprogramma (zie ook www.rijksvaccinatieprogramma.nl en www.rivm.nl).

Over het Nationaal Epilepsie Fonds

Het Nationaal Epilepsie Fonds (NEF) zet zich in voor een goede behandeling en begeleiding van mensen met epilepsie. Dit doet het fonds door voorlichting, subsidiëring van wetenschappelijk onderzoek, organisatie van aangepaste vakantie-reizen, individuele hulpverlening en ondersteuning van gespecialiseerde epilepsiezorg en epilepsieprojecten in ontwikkelingslanden. Voor deze activiteiten is veel geld nodig. Het NEF krijgt geen subsidie van de overheid en is volledig afhankelijk van giften!

Stort op giro 222 111!

Deze folder is totstandgekomen met medewerking van:

- Prof. dr. W.O. Renier, kinderneuroloog, UMC St. Radboud, Nijmegen;
- Mw. Ruth Seidell, namens Communicatiepunt RVP, Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven.

Nationaal Epilepsie Fonds
De Molen 35 • 3994 DA Houten
Postbus 270 • 3990 GB Houten
tel 030 - 63 440 63
fax 030 - 63 440 60
email info@epilepsiefonds.nl
www.epilepsie.nl
giro 222 111

Epilepsie Infolijn: 0900 821 24 11

 Nationaal Epilepsie Fonds

Al op jonge leeftijd krijgt uw kind inentingen tegen diverse ziekten. In deze folder leest u over de verschillende inentingen, de noodzaak van inentingen en eventuele bijwerkingen, zoals kortdurende koortsstuipen of epileptische aanvallen.

Welke inentingen krijgen kinderen?

In Nederland krijgen de meeste kinderen meerdere inentingen. Deze krijgen ze op het consultatiebureau, bij de huisarts of de GGD.

De belangrijkste standaardinentingen zijn:

- DKTP: tegen Difterie, Kinkhoest, Tetanus en Poliomyelitis;
- Hib: tegen Hersenvliesontsteking door haemophylus influenzae B;
- BMR: tegen Bof, Mazelen en Rode hond;
- DTP: tegen Difterie, Tetanus en Poliomyelitis;
- aK: tegen Kinkhoest;
- Men C: tegen Meningitis, hersenvliesontsteking door meningokokken type C.

Inentingen tegen tuberculose (TBC, tering), verschillende griepvirussen en hepatitis B (Hep B) worden niet standaard gegeven, maar alleen op indicatie. Bijvoorbeeld bij langdurig verblijf in het buitenland, bij verhoogd gezondheidsrisico of bij contact met iemand in de naaste (werk)omgeving die de ziekte heeft.

Waarom zijn inentingen noodzakelijk?

Van een aantal infectieziekten, zoals kinkhoest en mazelen, kunnen kinderen erg ziek worden. Daarbij kunnen ernstige complicaties en restverschijnselen optreden, soms zelfs met dodelijke afloop. Daarom worden in Nederland de meeste kinderen via het Rijksvaccinatieprogramma tegen tien ziekten ingeënt. Bij een inenting krijgt uw kind een kleine dosis

dode of onschadelijk gemaakte ziekteverwekkers ingespoten. Het afweersysteem (immuunsysteem) maakt afweerstoffen (antistoffen) aan om zich te verdedigen tegen die ongewenste indringers (ziekteverwekkers). Hierdoor bouwt uw kind weerstand op tegen de ziekte en wordt het immuun, zonder dat de verschijnselen en de complicaties van de ziekte ontstaan.

Kijk voor een uitleg van de ziekten op www.rijksvaccinatieprogramma.nl.

Het Rijksvaccinatieprogramma (vanaf 1 januari 2005)

Leeftijd	injectie 1	injectie 2
2 maanden*	DKTP-Hib	Hep B
3 maanden	DKTP-Hib	
4 maanden	DKTP-Hib	Hep B
11 maanden	DKTP-Hib	Hep B
14 maanden	BMR	Men C
4 jaar	DTP	aK
9 jaar	DTP	BMR

* In het najaar van 2005 krijgen kinderen van moeders die drager zijn van het hepatitis-B-virus voortaan direct na de geboorte hun eerste Hep-B-vaccinatie.

Zijn er risico's of bijwerkingen bij inentingen?

Over het algemeen leveren inentingen geen problemen op en hebben kinderen er weinig last van. Sommige kinderen reageren op inentingen met klachten als lokale roodheid en pijn, huilerigheid, ziektegevoel alsof ze een beetje griepig zijn, lichte koorts of uitzonderlijk hoge koorts. Bij de DKTP- en BMR-vaccinaties kunnen na de inentingen naast de koorts soms kortdurende koortsstuipen of bij aanleg voor epilepsie (soms eerste) epileptische aanvallen optreden. Dit wordt toegeschreven aan:

- de stof tegen kinkhoest in de DKTP-vaccinatie;
- de stof tegen mazelen in de BMR-vaccinatie.

Kinkhoest in de DKTP-vaccinatie

Kinkhoest is een ernstige aandoening van de luchtwegen. Het begint meestal met een verkoudheid die na één tot twee weken overgaat in heftige hoestaanvallen, soms met braken. Dit hoesten kan weken aanhouden, waarna het langzaam minder heftig wordt. Kinkhoest kan leiden tot schade aan de luchtwegen, hersenschade en soms bij zuigelingen zelfs tot overlijden. Daarom wordt in Nederland het kinkhoestvaccin verwerkt in de DKTP-prik.

In het oude kinkhoestvaccin (K) werd de hele kinkhoestbacterie gebruikt om het vaccin te maken. In zeldzame gevallen trad hierbij een koortsstuip op. Nu wordt een acellulair kinkhoestvaccin (aK) gebruikt, waarbij alleen bepaalde delen van de bacterie worden gebruikt. De kans op koorts is door dit nieuwe vaccin verminderd. Sinds 1 januari 2005 wordt alleen het acellulaire kinkhoestvaccin gebruikt, zowel in de DKTP- als in de aK-vaccinatie. De oude voorraad is vernietigd.

Mazelen in de BMR-vaccinatie

Mazelen lijkt aanvankelijk op een forse verkoudheid, met tranende ogen en lichtschuwheid, maar na enkele dagen treedt een huiduitslag op en ontstaan typische vlekken op het wangslimvlies. Het mazelenvirus kan een forse oorontsteking en een hersen(vlies)ontsteking veroorzaken. Omdat het BMR-vaccin een verzwakt levend vaccin is, kunnen reacties optreden tussen de vijfde en tiende dag na de inenting. Het mazelenvaccin (M) in de BMR-vaccinatie kan in zeldzame gevallen een koortsstuip veroorzaken.

Het ontstaan van koortsstuipen betekent niet dat uw kind epilepsie heeft of dat inenten epilepsie veroorzaakt. Wel uiten enkele vormen van ernstige leeftijdsgebonden kinderepilepsiesyndromen zich precies tussen de tweede

en tiende levensmaand. Dit is dezelfde periode waarin uw kind zijn eerste serie DKTP-prikken krijgt. Het vaccin activeert het afweersysteem wat tot koorts en daardoor soms tot een koortsstuip kan leiden (zie voor meer informatie de folder 'Epilepsie en koortsstuipen bij kinderen' van het Nationaal Epilepsie Fonds). Tot nu toe is met wetenschappelijke onderzoeken nog nooit aangetoond dat er een verband is tussen vaccinaties en het ontstaan van epilepsie of het verergeren van aanvallen. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) adviseert daarom uw kind, ondanks de (beperkte) risico's, wel te laten inenten.

Zijn er speciale risico's voor kinderen met epilepsie?

Ook voor kinderen met epilepsie is er over het algemeen geen bezwaar tegen vaccineren. Alleen moeten ouders van kinderen met epilepsie of aanleg** voor het krijgen van koortsstuipen alert zijn bij de inentingen tegen kinkhoest en mazelen. Zo kan het verstandig zijn uw kind later te vaccineren als bijvoorbeeld kort geleden een kinderneurologisch onderzoek en/of behandeling is gestart. Maar wacht ook weer niet te lang, zeker niet met de eerste drie DKTP/Hib-inentingen, omdat het kind dan niet voldoende beschermd is tegen ziekten die juist op jonge leeftijd ernstig kunnen verlopen.

**Het risico op een koortsstuip hangt onder meer af van de soort vaccin, de leeftijd waarop uw kind het vaccin krijgt en de gevoeligheid voor het krijgen van een koortsstuip of epileptische aanval. Die aanleg of gevoeligheid is vaak erfelijk bepaald. Maar als de hersenen al vóór de inenting zijn beschadigd, zijn ze ook gevoeliger. Ook kinderen met een ouder, broer of zus met epilepsie hebben een iets verhoogde kans op het krijgen van een koortsstuip.